

Секція 9. ФІНАНСОВО-КРЕДИТНА СИСТЕМА ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

Алескерова Ю.В.,

*к.е.н., старший науковий співробітник,
докторант ННЦ «Інститут аграрної економіки»,
м.Київ, Україна*

ПРИНЦИПИ І ЗАВДАННЯ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ВИРОБНИЦТВА

Термін «принцип» походить від латинського слова «principium», що означає основні, найзагальніші, вихідні положення, засоби, правила, що визначають природу і соціальну сутність явища, його спрямованість і найсуттєвіші властивості.

Принципи страхування сільськогосподарського виробництва - це фундаментальні істини, позитивні закономірності, керівні ідеї, основні положення, норми поведінки, що відображають закони розвитку відносин страхування, сформульовані у вигляді певного наукового положення, закріпленого переважно у правовій формі, на основі якого будується і функціонує апарат страхування сільськогосподарського виробництва. Сучасна система організації виконавчої влади і, відповідно, державне управління ґрунтуються на порівняно нових принципах.

Страховання ґрунтується насамперед на таких специфічних принципах:

- вільний вибір страхувальником страховика, а страховиком - виду страхування; о страховий ризик; - страховий інтерес; - максимальна сумлінність; - відшкодування в межах реально завданих збитків; - франшиза; - суброгація; - контрибуція; - співстрахування і перестраховання; - диверсифікація.

В свою чергу принципи страхування не можуть існувати без завдань страхування, які в свою чергу виходять із політики страхування. Політика страхування – це комплекс заходів, засобів і методів здійснення страхування, яка відображає характер взаємовідносин підприємства і страхової компанії. Найвищі прояви активної страхової політики видніються тоді, коли держава самостійно починає або в різній мірі бере участь у безпосередньому здійсненні страхової діяльності. Остання ситуація не так вже і рідко спостерігається на діючих страхових ринках, при чому страхова політика держави має свої різні і чисельні передумови, в т.ч. також історичні, які, наприклад Франція і Польща.

У свою чергу, пасивна політика держави в області страхування може тільки відкрити двері до його стихійного розвитку і стане випадковим наслідком дії різних і нескоординованих між собою сил, які іноді стикаються між собою.

Ефективність страхової політики значною мірою визначає усебічне і повне вивчення господарських зв'язків в області страхування як початковій реальності і освіта для себе, спираючись на відповідне заперечення, придатною для

Політика страхування є способом реалізації стратегії в конкретний період часу і повинна визначати наступні фактори: - перелік ризиків, що представляють загрозу бізнесу компанії, здоров'ю персоналу, а також майновим інтересам акціонерів і інвесторів. При цьому визначаються переліки ризиків для майнового комплексу, переліки ризиків громадянської відповідальності, перелік специфічних ризиків; - види страхування, адекватні переліку ризиків, супутній операційній діяльності компанії, у тому числі види страхування майна, відповідальності, специфічних ризиків; - ліміти необхідних і економічно доцільних страхових покриттів по відібраних видах страхування; - розміри франшиз для ризиків, що передаються на страхування, по відповідних групах активів.

Політика страхування великої агропромислової промислової компанії має бути оформлена у вигляді спеціального корпоративного документу – «Програми страхового захисту компанії на майбутній рік». Перелік небезпек, від яких повинне робитися страхування, залежить від характеру ризику. Для промислових ризиків такими вважаються пожежа, вибух, поломки машин і механізмів, стихійні лиха, витоки токсичних речовин, для екологічних - забруднення або нанесення іншого збитку довкіллю, для інвестиційних - різні події, що призводять до втрати об'єктів інвестицій або прибутку в результаті вкладення коштів.

Комплекс умов страхування входять наступні компоненти: - умови надання страхового покриття; - схема страхування; - умови, що обмежують відповідальність страховика; - розмір і умови сплати страхової премії; - обов'язки страховика; - обов'язки страхувальника; - терміни ув'язнення договору страхування; - умови відмови страховика від сплати страхового відшкодування; - порядок виплати страхового відшкодування; - умови переходу прав страхувальника після сплати страхового відшкодування; - інші умови.

При розробці програми страхування підприємству необхідно визначити найважливіші для нього види страхування. Але є одно ускладнююча обставина: комплексний ризик окремого промислового підприємства може бути на такий великий, що покриття його може виявитися неможливим у рамках окремої страхової компанії. Вибір страхового партнера є важливою частиною вироблення стратегії страхування. Підприємство може вважати за краще мати справу безпосередньо з декількома страховими компаніями, кожного разу вибираючи найбільш відповідну для страхування певного виду ризику. У іншому випадку воно може звернутися до допомоги брокера або консультанта, доручивши йому роботу по підборі партнера і оптимальної схеми страхування.

Звіт про результати аналізу програми страхування містить наступні розділи: 1. Інформація про витрати на сплату страхових премій з вказівкою застрахованих об'єктів, меж страхового покриття, регіону або місцезнаходження, структурного підрозділу підприємства, страховика або страховиків з вказівкою меж покриття для кожного з них. 2. Дані про збитки, що відбулися, з розбиттям по видах збитку. 3. Зведення про виплати страхового відшкодування з вказівкою виду збитку і долі відшкодування в загальному об'ємі збитків.

Аналіз програми страхування дозволяє судити про ефективність її, перегляд програми потрібно переглядати раз на два – три роки.

Література: 1. Україна. Закони. Про внесення змін до Закону України «Про страхування»: закон України від 04.10.01 р. № 2745-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 7. – Ст. 50. 2. Навроцький С. А. Страховий захист як метод зниження виробничо-господарських ризиків сільськогосподарських підприємств // Вісн. Сум. нац. аграр. ун-ту. Серія «Фінанси і кредит». – Суми: СНАУ, 2007. Вип. 1. – С. 41–51.

*Беленька О.О.,
студентка магістерського рівня підготовки КНЕУ ім. Вадима Гетьмана,
м. Київ, Україна*

МАКРОФІНАНСОВЕ БЮДЖЕТУВАННЯ: УКРАЇНСЬКІ РЕАЛІЇ

Важливою умовою збалансованого суспільного розвитку є підвищення якості та ефективності державних послуг, що вимагає принципово якісного удосконалення системи формування та використання державних фінансів, насамперед бюджетних коштів. Необхідно перейти від традиційного розуміння бюджету як способу формування та використання фінансових фондів до усвідомлення його виключної ролі як інструмента управління державою. Однією з найбільш популярних фінансових технологій у світі, відповідно до якої бюджет розглядається як один із найбільш важливих інструментів, є система державного управління або бюджетування на основі програмно-цільового методу (ПЦМ). Поштовхом до запровадження ПЦМ в Україні стала застарілість традиційного у колишньому СРСР, постатейного підходу до бюджетного управління, який передбачав високий ступінь централізації при прийнятті рішень, річний термін прогнозування, виконання бюджету – відповідність плану.

Програмно-цільовий метод, на противагу постатейному, являє собою *метод управління фінансовими ресурсами для досягнення конкретних результатів із застосуванням оцінки ефективності використання грошових коштів на всіх стадіях бюджетного процесу* [2, с.121]. Він спрямований на: ► прогнозування бюджету за програмами з метою виявлення альтернативного варіанту фінансування програм із застосуванням критеріїв оцінки їх результативності використання фінансових ресурсів; ► забезпечення прозорості бюджетного процесу; ► посилення відповідальності розпорядників бюджетних коштів за дотримання відповідності бюджетних програм меті його діяльності; ► підвищення якості розроблення бюджетної політики, ефективності використання бюджетних коштів.